

Datum: 10. 2 .2026

Poročilo o delu Društva za razvoj slovenskega podeželja za leto 2025

Društvo za razvoj slovenskega podeželja je pred dobrimi 20 leti ustanovljeno z naslednjimi nameni in cilji :

- združevanje vseh, ki si na različnih ravneh prizadevajo za razvoj slovenskega podeželja,
- spodbujanje sodelovanja, povezovanja in medsebojne pomoči med posamezniki in organizacijami s podeželja,
- zastopanje interesov članov na državni in mednarodni ravni,
- zagotavljanje pretokov informacij na vseh ravneh – med vladno in nevladno ravni, od občinskih do mednarodnih,
- sodelovanje kot enakovreden partner in sogovornik pri oblikovanju zakonodaje in politik razvoja podeželja.

Delovanje društva je od vsega začetka zelo dinamično, članstvo se je delno menjavalo, porajale so se iniciative za organizacijo raznih srečanj, izobraževanj in plemičnih razprav. Skozi vse te aktivnosti je društvo rastlo, vzpostavila so se nova razmerja in društvo je v slovenskem podeželskem prostoru pridobivalo na veljavi. Njegova vloga in pomen sta bila že večkrat priznana in potrjena, tako s strani različnih nacionalnih in evropskih institucij kot tudi drugih nevladnih organizacij. Je krovno podeželsko civilno združenje, organizirano na osnovi široke podpore po načelu od spodaj navzgor.

Člani društva in člani organov DRSP pri svojem delu izhajamo iz navedenih smernic in temu tudi je sledilo naše opravljeno delo v letu 2025.

Društvo povezuje 63 članov (na dan 31. 12. 2025) preko katerih smo prisotni v vseh območjih Slovenije. Vključenih je 36 od 37 slovenskih LAS, 10 organizacij, ki delujejo na področju razvoja podeželja, 18 strokovnjakov pa se je društvu priključilo samostojno. V strokovno delo društva so vključeni strokovnjaki, ki delujejo na treh slovenskih univerzah oziroma petih fakultetah (razvrščeni po abecednem redu): Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za biosistemske vede, Univerza v Mariboru, Fakulteta za turizem Brežice, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani in Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, Univerza v Novem Mestu.

Po 23 letih delovanja je Društvo za razvoj slovenskega podeželja uveljavljena nevladna mreža za razvoj podeželja, nacionalno reprezentativen predstavnik lokalnih akcijskih skupin ter nacionalna info točka za CLLD. Aktivno smo vključeni v pripravo in spremljanje strateških

dokumentov na našem področju in smo člani nacionalnih in mednarodnih združenj, kot so Evropska mreža za razvoj podeželja, Evropska LEADER mreža za razvoj podeželja, PREPARE – partnerstvo za podeželsko Evropo ipd.

Letno organiziramo do okoli 15 nacionalnih strokovnih dogodkov in posvetov ter eno strokovno ekskurzijo v tujino. Vse ključne informacije in strokovna gradiva so objavljena na naši spletni strani. Izdajamo e-časopis, ki ga prejema 460 strokovnjakov, preko 900 podeželanov pa sledi našim objavam na Facebooku.

1. DELOVANJE DRUŠTVA

Društvo ima licenci za dve aplikaciji, ki jih uporablja za svoje potrebe, na uporabo pa sta brezplačno tudi vsem članom. V letu 2025 smo obnovili licenco za e-konferenčno sobo (Zoom platforma), saj je le-ta nepogrešljivi del našega vsakdana. Večinoma so e-konferenčno sobo uporabljali člani za seje upravnih odborov, ocenjevalnih komisij ali srečanja partnerjev v projektih sodelovanja. V letu 2025 je preko društvene licence potekalo več kot 80 sestankov oziroma srečanj, ki so trajala preko 110 ur in se jih je udeležilo preko 500 registriranih udeležencev. Med najpomembnejšimi so sestanki povezani z delovanjem društva, pa tudi člani društva so pogosto uporabljali platformo, predvsem za seje organov in ocenjevalnih komisij LAS. V letošnjem letu smo pridobili licenco Mentimeter, ki omogoča interakcijo med udeleženci dogodkov in posvetov. Aplikacija se je izkazala za zelo uporabno v okviru devetih regijskih srečanj.

Za potrebe arhiviranja in dostopa do dokumentacije je zakupljen prostor na platformi Dropbox, ki se uporablja za splošno delovanje društva in za delovanje komisij znotraj društva. To je tudi uraden arhiv društva.

V tem letu smo izvedli šest rednih sej Upravnega odbora, eno sejo Nadzornega odbora in redni Zbor članov društva. 20. redni zbor članov in posvet LAS sta potekala v petek, 21. 3. 2025 v Delavskem domu Hrastnik, in ju je gostil LAS Zasavje. Dogodka se je udeležilo več kot 60 strokovnjakov in članov društva z vseh delov Slovenije. V središču strokovne razprave je bila predstavitev vsebin in izvedbe devetih regionalnih srečanj, ki bodo dala izhodišča za Slovenski podeželski parlament v prihodnjem letu. Srečanje so zaokrožili predstavitev projekta Renoverty (Program Life), ogleda turistične ponudbe v TIC Hrastnik in Mlakarjevega stanovanja v stari rudniški koloniji v Resnici. Lokalno gastronomijo pa nam je ponosno predstavil kuharski mojster Gostilne Čop.

V okviru društva so v letu 2025 aktivno delovale tri komisije: komisija za CLLD, komisija za podeželje in komisija za digitalizacijo. Komisije so o svojem delu poročale na sejah UO, kjer so običajno prisotni vsi predsedniki komisiji.

Delo društva je zastavljeno na dveh vzporednih področjih, kar je vezano tudi na prihodke društva. Članarina je v največjem deležu namenja redni dejavnosti društva, informiranju in povezovanju ter sodelovanju na področju razvoja podeželja. Ta del predstavlja okoli tretjino vseh prihodkov. Ostale aktivnosti (ekskurzija, ogledi dobrih praks,..) se financirajo s kotizacijo udeležencev na dogodkih, sredstvi pridobljenimi na razpisih, pogodbo z MKGP (ARGE) in drugimi viri.

Finančno poslovanje društva je bilo pozitivno. Celotni prihodki so znašali 79.200,46 EUR, odhodki so znašali 74.472,79 EUR. Društvo je doseglo presežek prihodkov nad odhodki v višini

4.727,67 EUR. Celoten presežek prihodkov (društveni sklad) znaša 15.261,31€. Pozitivna razlika je nastala predvsem zaradi prenosa nekaterih večjih aktivnosti iz 2025 na 2026 (izvedba nacionalnega dogodka 6. Slovenskega podeželskega parlamenta).

Društvo v letu 2025 ni pridobivalo sredstev na javnih razpisih.

Obseg finančnega poslovanja je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšan, kar je predvsem posledica manjšega števila dogodkov, ki se financirajo s kotizacijo in manjšega števila udeležencev na strokovni ekskurziji.

2. INFORMIRANJE, USPOSABLJANJE IN PROMOCIJA

Društvo e-časopis LAS novice (na začetku PrePlet) izdaja že 12 let. Prvo številko smo izdali 7. 3. 2014. Arhiv vseh časopisov je na spletni strani društva ([TUKAJ](#)) V tem obdobju so bili glavni uredniki Goran Šoster, Aleš Zidar in Roman Medved, vsebino časopisa pa od marca 2015 pripravlja in oblikuje Vesna Erhart.

Za delovanje društva je ključno objavljane informacij ter tekoče obveščanje članstva. V letu 2025 smo izdali 10 števil LAS e-novic, ki prejema 460 prejemnikov. Vsaka številka časopisa vsebuje vsaj 15 različnih informacij. Sestavljen je iz napovednika dogodkov in poročil iz pomembnejših posvetov, informacij, ki so aktualne za LAS, strokovnih poročil in gradiv (priporočeno branje), biogospodarstvo – priložnost pred nosom, kjer objavljamo primere dobrih praks s tega področja, ter zgodb s podeželja, kjer vsakokrat objavimo eno od dobrih praks.

Vse informacije so dostopne tudi na spletni strani DRSP, kjer smo za pomembnejše dogodke (posveti LAS, ...) objavili tudi poročila s prosojnicami, listami prisotnostmi in foto galerijo. Informacije o Natečaju za najuspešnejšo podeželsko skupnost, Biogospodarstvu, Slovenskih podeželskih parlamentih in drugih ključnih aktivnostih društva so zbrano objavljene na podstraneh.

Javnost pa smo sproti obveščali tudi preko društvenega [Facebook profila](#) kjer imamo preko 900 sledilcev.

3. NACIONALNA INFO TOČKA ZA CLLD

Ključna vloga DRSP, kot nacionalne točke za CLLD je informiranje LAS, kar smo dosegali z mesečnim časopisom ter objavami na spletni strani, Facebook profilu in neposredno e-pošto našim članom.

Delovanje društva in njegovih članov je bilo v veliki meri namenjeno izmenjavi izkušenj in izboljšanju delovanja lokalnih akcijskih skupin in njihovih članov. S tem namenom smo izvedli več strokovnih posvetov in drugih dogodkov s poudarkom na izboljšanju pogojev za delo na področju razvoja podeželja.

V maju je Društvo za razvoj slovenskega podeželja (DRSP) uspešno izpeljalo strokovno ekskurzijo na Hrvaško in Madžarsko z naslovom »Trajnostni razvoj podeželskega turizma ob zaščiteni vodni virih«, ki je povezala raziskovanje, mreženje in izmenjavo dobrih praks z navdihujočo pokrajino, lokalnimi dobrotami in toplimi srečanji z nosilci razvoja podeželja v dveh sosednjih državah. Ekskurzija je predstavljala izjemno priložnost za izmenjavo izkušenj

med slovenskimi, hrvaškimi in madžarskimi akterji podeželskega razvoja. Spoznavanje konkretnih primerov, pogovori s partnerji na terenu ter vpogled v evropsko razsežnost pristopa LEADER so udeležencem ponudili veliko navdiha za nadaljnje delo doma in hkrati potrdili, da je slovenski LEADER na pravi poti in da resnično, tudi z dejanji in aktivnostmi sledi načelom LEADRA.

Junija je potekal posvet LAS in srečanje članov DRSP, ki ga je gostil LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe. Pot nas je vodila od Ribnice do Osilnice. Osrednji temi letošnjega srečanja članov DRSP sta bila rokodelstvo in lokalna kulinarika. Prvo smo spoznavali v Rokodelskem centru Ribnica, kjer so ključne projekte v območju predstavili Primož Pahor, direktor RC Kočevje Ribnica d.o.o. in vodilni partner LAS ter direktorica centra Tina Peček, univ. dipl. prav. S kulturno dediščino smo se srečali v Ribniškem gradu, na Škrabčevi domači pa se ji je pridružila še kulinarika. Le ta je povezovala tudi športno ponudbo v družinskem Hotelu Kovač. Večina predstavljenih primerov je, vsaj v delu njihovega razvoja, prejela sredstva programa LEADER. Prav pri vseh pa smo zaznali podjetniški duh in inovativnost – od podjetniškega inkubatorja pa vse do jedi z Ribničanom, lokalno sorto fižola.

V decembru smo v sodelovanju z MKGP organizirali jesenski posvet LAS na temo izvajanja programa LEADER/CLLD v programskem obdobju 2028-2034. Posveta, ki je potekal na Kmetijskem inštitutu Slovenije, se je udeležilo več kot 50 strokovnjakov iz večine slovenskih lokalnih akcijskih skupin in ostalih inštitucij. Na posvetu smo predstavili predlog večletnega finančnega okvira (MFF) EU 2028-2034 in nacionalni načrt razvojnih programov ter vključenost pristopa LEADER/CLLD. Izpostavili smo predvidene administrativne poenostavitve, ključna področja financiranja in način izvajanja ter opozorila na številne nejasnosti, vključno z dejstvom, da zaenkrat v predlogu niso zagotovljena sredstva za izvajanje.

Pomembno delo je opravila Komisija za digitalizacijo. Že od samega začetka je k uporabi aplikacije pristopilo 24 oziroma 65 % vseh slovenskih LAS. Do konca leta je preko aplikacije objavljeno 55 javnih pozivov LAS. Prve izkušnje z aplikacijo so pozitivne, v naslednjih mesecih bo potrebno nadgraditi aplikacijo še z modulom za poročanje.

4. SODELOVANJE, ZAGOVORNIŠTVO IN MREŽENJE NA NACIONALNI RAVNI

Člani društva smo aktivni člani v različnih nacionalnih organizacijah in organih. V letošnjem letu smo sodelovali v naslednjih delovnih skupinah:

1. Odbor za spremljanje Strateškega načrta Skupne kmetijske politike (SN SKP) 2023-2027 - udeležba na šestih sejah
2. Odbor za spremljanje Evropske kohezijske politike 2021-2027 – udeležba na eni seji
3. Nacionalna Mreža za podeželje - udeležba na eni seji
4. Delovne skupine pri MKGP za izvajanje SKP – ni bilo sklicanih sej
5. Delovna skupina za pripravo »Vizije razvoja kmetijstva in prehrane po 2027« - sodelovanje na treh sejah in priprava predlogov

V celotnem obdobju so potekale intenzivne priprave za izvedbo 6. Slovenskega podeželskega parlamenta, ki ga pripravlja naše društvo. Podeželski parlament poteka v dveh fazah: v prvi fazi smo izvedli devet regijskih srečanj, čemur bo v juniju 2026 sledil nacionalni dogodek.

V septembru je v Grosuplju potekalo usposabljanje moderatorjev regijskih srečanj – strokovnega osebja vodilnih partnerjev lokalnih akcijskih skupin (LAS). Dogodek je organiziralo Društvo za razvoj slovenskega podeželja z namenom dvigniti kakovost izvedbe regijskih srečanj, ki bodo letos potekala v okviru 6. slovenskega podeželskega parlamenta. Strokovnjaka za moderiranje sta udeležence seznanila s tremi preizkušenimi metodami moderiranja, ki se pogosto uporabljajo pri skupinskem delu: H-metoda, metoda Elastike in Svetovna kavarna. Vse tri metode so udeleženci tudi sami preizkusili ter ob tem razmišljali, katera bi bila najprimernejša za izvedbo prihajajočih delavnic na regijskih srečanjih na njihovem območju. Usposabljanje je udeležencem omogočilo, da so nadgradili svoje veščine, pridobili strokovno znanje na področju moderiranja, ki bo prispevalo h kakovostnejšemu vodenju razprav.

Regijska srečanja na temo razvoja podeželja so potekala na devetih območjih - Osrednja Slovenija, Savinjska in Zasavje, Podravje, Koroška, Jugovzhodna Slovenija, Gorenjska, Primorska in Notranjska, Goriška in Pomurje. Udeleženci (cca 500) iz javnega, zasebnega in civilnega sektorja so obravnavali aktualne izzive na svojem območju. Rezultate teh srečanj bomo analizirali in obravnavali na osrednjem nacionalnem dogodku. Nosilci regijski posvetov so LAS, kot ključni akterji na podeželju, posamezen posvet pa je povezal območje od treh do sedem LASov. Skupna tematska področja – konflikti na podeželju, storitve na podeželju in stanovanjska problematika na podeželju so regijske delovne skupine dopolnile s tematikami, ki so na njihovem območju še posebej pereče npr. mladi, turizem, ženske ... Strokovne podlage in razprave na regijskih srečanjih so pripravili številni strokovnjaki iz Univerze v Ljubljani (Oddelek za geografijo Filozofske fakultete; Oddelek za agronomijo - Katedra za agrarno ekonomiko in Oddelek za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete), Univerze v Mariboru (Fakulteta za turizem; Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede), Urbanističnega inštituta Slovenije, Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Fakultete za varstvo okolja Velenje in Statističnega urada RS. Univerza v Ljubljani je regijska srečanja finančno podprla v okviru sklada HUD.

Jeseni smo v sodelovanju z MKGP objavili 4. Nacionalni natečaj za najuspešnejšo podeželsko skupnost pod sloganom »„Vsi različni. Vsi povezani.“«, ki se izvaja v okviru evropske pobude ARGE. Evropska delovna skupnost za razvoj podeželja in obnovo vasi (ARGE Landentwicklung und Dorferneuerung), katere članica je tudi Slovenija, vsaki dve leti razpisuje natečaj za evropsko nagrado za razvoj podeželja. Skladno s tem Slovenija objavi nacionalni natečaj. Skupnost izbrana na nacionalnem natečaju državo zastopal na evropski ravni – tokrat na 19. evropskem natečaju za Evropsko nagrado za razvoj podeželja in obnovo vasi v letu 2026. Koordinacijo nacionalnega natečaja je Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano zaupalo Društvu za razvoj slovenskega podeželja. Na natečaj se je do izteka roka prijavilo pet podeželskih skupnosti.

V letu 2025 je društvo izvajalo več aktivnosti s katerimi spodbujamo trajnost in varovanje okolja. Na tem področju je še posebej pomembno osveščanje o krožnem gospodarstvu, ki smo mu namenili poseben sklop časopisa ter jih objavili na posebni podstrani spletne strani društva. K večji ozaveščenosti prispevamo tudi z zgodbami in drugimi prispevki v časopisu.

Člani društva smo aktivno sodelovali v okviru projekta FLIARA - Inovativne ženske na slovenskem podeželju, ki ga izvaja Filozofska fakulteta (UL). V LAS novicah smo predstavili naše inovativne ženske, objavljali gradiva in povabila na dogodke.

5. MEDNARODNO SODELOVANJE

V letu 2025 smo izvajali aktivnosti mednarodnega sodelovanja na treh ključnih področjih, z vključevanjem v delovanje evropskih mrež, s sodelovanjem z LAS-i iz tujine in v mednarodnih kampanjah, na konferencah in drugih mednarodnih dogodkih.

Društvo za razvoj slovenskega podeželja je aktivno vpeto v delovanje evropskih pobud in gibanj, zlasti v Evropsko združenje lokalnih akcijskih skupin ELARD in v Gibanje za evropsko podeželje PREPARE. Predstavniki DRSP so vključeni tudi v delo ENRD – evropske mreže za razvoj podeželja

Evropska mreža LAS ELARD združuje 29 nevladnih mrež LAS in s tem posredno več kot 2.500 LAS. ELARD je vključen v mnogo razprav o razvoju podeželja in je pomemben sogovornik Evropski komisiji in njenim organom pri oblikovanju politik. Na področju političnih dogovorov o prihodnosti delovanja LAS po letu 2027 izvaja naloge zagovorništva LAS in skrbi za prenos informacij ter argumentov iz nacionalnih mrež do odločevalcev.

Spomladi je ELARD sprožil podpisovanje peticije. Poziv za močnejšo prihodnost podeželske Evrope se je odvijal maja in junija 2025, namenjena pa je bila podpori pristopu LEADER/CLLD in drugih teritorialnih pristopov v okviru prihodnjih politik razvoja podeželja na območju EU. Skupaj je podpise prispevalo 35.128 zagovornikov podeželja, od tega je bilo v Sloveniji zbranih 1.145 podpisov.

Na Škotskem je v oktobru potekal 6. Evropski podeželski parlament (EPP). Na dogodku se je zbralo približno 400 udeležencev iz 40 držav. Slovenijo je v imenu DRSP zastopala 8 članska delegacija. Na dogodku so potekale delavnice, na katerih smo udeleženci iskali rešitve na področjih delovanja podeželskih gibanj, načrtovanja in izvajanja politik razvoja podeželja, uspešnih pristopih razvoja podeželja, medgeneracijskem povezovanju, pomenu žensk in mladih na podeželju, inovacijah in prilagajanju podeželja na globalne izzive. V sklopu EPP je potekal tudi Evropski mladinski parlament, na katerem so mladi razpravljali o aktualnih izzivih razvoja evropskega podeželja. V sklopu EPP so bile podeljene nagrade Michaela Doverja. Naši predstavniki so se z veseljem spominjali vloge, ki jo je žal že pokojni Michael Dover imel pri ustanovitvi DRSP, prenosu dobrih praks s področja razvoja podeželja v Slovenijo in mentoriranju posameznikov, ki še danes pomembno prispevajo k razvoju podeželja v Sloveniji. Slovenska delegacija je na dogodku predstavila aktualno dogajanje izvedbe regionalnih srečanj v sklopu priprave 6. Slovenskega parlamenta, ki bo potekal junija 2026.

ZAKLJUČEK

Delovanje društva so v domačem okolju v največji meri zaznamovala različna usposabljanja, ki so namenjena krepitvi izvajanja programa CLLD in delovanja LAS. Veliko napora smo vložili v pripravo vsebin in oblike izvedbe podeželskega parlamenta, saj ocenjujemo, da je lahko podeželski parlament ena od ključnih aktivnosti našega društva na področju razvoja podeželja.

Na mednarodnem področju smo zastopani in vidni v različnih evropskih združenjih, v naslednjem obdobju pa bomo morali okrepiti naš vsebinski prispevek k diskusijam na mednarodnem nivoju, saj se že pripravljajo vsebine za razvoj podeželja v naslednjem programskem obdobju.

Finančno poslovanje društva je stabilno, del letošnjih prihodkov pa bo namenjen izvedbi nacionalnega dogodka 6. Slovenskega podeželskega parlamenta, ki smo ga iz objektivnih razlogov prenesli v 2026. Zato ocenjujem, da je bilo delovanje in poslovanje Društva za razvoj slovenskega podeželja v letu 2025 uspešno.

mag. Roman Medved

predsednik